

K.L.B.P. Bondsbureel
Horizonpark blok 3
Leuvensesteenweg 510 - bus 15
BE-1930 Zaventem

Belgaphil

+ Palmares 2016

- 3 Woord van de voorzitter
- 4 Westfila 2016 - driedaags hoogfeest voor de filatelie
- 8 De eerste dagen van de één centiem Medaillon
- 11 Een buitengewone postkaart, op 23 augustus 1914
verstuurd van Namen naar Lyon

- 14 Hoe niet filatelistisch materiaal kiezen ?
- 16 Agenda, Info en Mededelingen
- 18 Het kamp van Brasschaat en Brasschaat-ORT
gedurende WO I (deel 4)
- 23 Astro Mercury

Eddy Van Vaeck: Nationaal voorzitter van de K.L.B.P.

Woord *van de* voorzitter

In de eerste plaats zou ik alle lezers en hun familie de beste wensen willen overmaken voor het nieuwe jaar 2017. Mogen we allen gezond blijven of terug gezond worden en mogen alle wensen en dromen dit jaar dan ook waarheid worden.

In nummer 44 scheef ik dat het mijn laatste voorwoord was als nationaal voorzitter van de K.L.B.P. Niets is minder waar..... Bij het ter perse gaan van dit nummer moeten de verkiezingen voor het nieuwe dagelijks bestuur nog plaats vinden. Dus kon ik opnieuw in de pen kruipen voor wat mijn allerlaatste woord als voorzitter zal zijn. Vanaf 15 januari 2017 zullen de plaatsen in het dagelijks bestuur zijn ingevuld en zijn alle herkozen en nieuw verkozen effectieve leden aangesteld.

Dat dit nieuwe dagelijks bestuur voor enorme uitdagingen staat klinkt mij bekend in de oren. Voor meer dan 15 jaar stond ik destijds met mijn team voor dezelfde uitdaging.

Wie ook het nieuwe bestuur zal bemannen, voor hen komt een drukke periode en niet alleen voor hen. De oude bestuursleden dienen hun respectievelijke taken door te geven aan de nieuw verkozen collega's, een heel pak werk.

Natuurlijk hoeven ze zeker niet ongerust te zijn, zij die van het toneel verdwijnen zullen de "nieuwkomers" met raad en daad bijstaan. Per slot van rekening verdwijnen we niet van het toneel.... helpende handen zijn in een federatie als de onze altijd welkom.

Ondertussen zullen ook de meeste provinciale comités gevormd zijn en kunnen ook zij aan het werk. Ook hier ligt voor hen de taak om alle informatie vanuit het hoofdbestuur door te spelen aan de kringen en hun leden, elk in zijn provincie.

In het volgende nummer 46 zal de nodige info geplaatst worden die jullie op de hoogte zal brengen van het reilen en zeilen van de K.L.B.P.

Ik wil dan ook, in dit allerlaatste woord van de voorzitter van mijn hand, iedereen bedanken voor de vele jaren dat ik uw voorzitter mocht zijn. Het waren mooie jaren die ik steeds zal koesteren als een van de mooie periodes in mijn leven. Van het toneel zal ik zeker niet verdwijnen, maar de riem zal vanaf nu iets minder worden aangespannen.

Het gaat jullie allen goed en tot later, waar dat zien we morgen dan wel weer.

Uw voorzitter

COLOFON

Voorzitter

Eddy Van Vaeck
Blancefloerlaan 165 b8
BE-2050 ANTWERPEN
e.vanvaeck@klbp.be

Secretaris

Constant Kockelbergh
Avenue des Cerisiers, 21
1330 RIXENSART
constant.kockelbergh@skynet.be

Penningmeester

R. Duhamel
Avenue des Erables, 14
B-1420 BRAINE-L'ALLEUD
robertduhamel10@yahoo.fr
nr. rekening "Landsbond"
210-0583900-12
BIC: GEBABEBB
IBAN: BE19 2100 5839 0012

Medewerkers

Koenraad Bracke
Robert Duhamel
Michel Fivez

Jozef Ghys
Constant Kockelbergh
Michel Meuwis
Bernard Péters
Charlotte Soreil
Ivan Van Damme
Filip Van der Haegen

Vertalers

Constant Kockelbergh
Bernard Péters

Oplage

10 000 exemplaren

Prijs

GRATIS voor de leden van
K.L.B.P.
€ 15,00/jaarabonnement

Volgend nummer

Belgaphil nr. 46 verschijnt op
15 april 2017.
Om onder de beste voor-
waarden gepubliceerd te
worden dienen uw teksten
en mededelingen uiterlijk op
1 februari 2016 toe te komen
op de redactie:

Redactie Belgaphil,
p/a Ivan Van Damme
Vijverstraat 19, B-9881 Bellem
**E-mail: naviemmadnav@
skynet.be**
en Michel Fivez, E-mail:
michel.fivez@telenet.be

Verantwoordelijkheid

Iedere auteur blijft steeds ver-
antwoordelijk voor de inhoud
van zijn artikel.

URL: www.klbp.be

Filip Van der Haegen: Voorzitter Westfila 2016

Westfila 2016 - driedaags hoogfeest voor de filatelie

In samenwerking met de VZW Pro Post en bpost ging voor de derde keer in West-Vlaanderen het nationaal kampioenschap voor filatelie door. Na Junex 981 te Menen en Fila Kortrijk 2002 viel de eer deze keer te beurt aan de stad Roeselare, waar in het Fabriekspand van 10 tot 12 juni Westfila 2016 doorging.

Eddy Van Vaeck,
Ivan Van Damme
Robert Duhamel ▶

Academische zitting K.L.B.P.
op zondag 12 juni 2016 ▼

Over een tentoonstellingsoppervlakte van meer dan 2000 m² kon de bezoeker zeker zijn gading vinden. Het competitief gedeelte omvatte meer dan deelnemers over 474 vlakken verspreid. De Belgische Academie voor Filatelie bracht een prachtig geheel bijeen over onze koningen, samen goed voor 78 vlakken filatelistisch vakmanschap.

De Gentse Studie- en Postzegelkring zette haar 125-jarig bestaan in de kijker met een 20-tal vlakken, terwijl vier luchtpostverenigingen (2 Belgische, 1 Nederlandse en 1 Franse) instonden voor 70 vlakken propaganda voor hun discipline.

Hiermee pikten ze in op twee bijzondere uitgiften die bpost tijdens het verlengd weekend in voorverkoop aanbood. Een van de zegels uit het velletje “de Grote Oorlog” betrof een immers uitzonderlijk wapenfeit door een Kachtemse piloot (randgemeente van Roeselare) geleverd tijdens de WO I in Duits Oost-Afrika, precies 100 jaar terug.

Daarnaast verscheen een mooie reeks “Oude vliegtuigen”.

Een catalogus, voorzien van een zwart-wit velletje en tal van interessante artikels was verkrijgbaar en de inrichters (het provinciaal comité van de KLBP) boden mijnzegels aan die foto’s weergeven van de speciale missie die 100 jaar terug voor een doorbraak zorgde in de strijd om het Tanganyika-meer.

De Belgische Beroepskamer voor Handelaren was met 17 stands present.

De tentoonstelling stond onder de hoge bescherming van Koning Filip, die een bijzondere medaille schonk. Daarnaast verleenden diverse instanties, politici en filatelisten hun bijdrage om van Westfila2016 een succes te maken.

De openingsreceptie werd bijgewoond door de gouverneur van West-Vlaanderen, en de burgemeester van Roeselare. Namens bpost nam de heer Koen van Gerven, CEO van bpost het woord. Ook de nationale voorzitter van de Landsbond, de heer Eddy van Vaeck richtte zich tot de talrijke aanwezigen. De heer Vincent Schouberechts stelde voor deze gelegenheid zijn nieuw boek voor over 500 jaar geschiedenis van de Europese Post. Daarna volgde een uitgebreide receptie.

▼ Minister van Staat Herman Decroo tijdens het palmares.

Zicht op de tentoonstelling en de stand van het inrichtend comité ▼

▼ De heer Julien Sergeant ontvangt de prijs "Walter Major" in aanwezigheid van Mevr. W. Major.

Onder het voorzitterschap van Luc Van Pamel bogen de 23 juryleden zich anderhalve dag over de meer dan 7500 pagina's filatelie. Twee Nederlandse juryleden maakten deel uit van het team, gezien voor de eerste keer een 15-tal Nederlandse verzamelaars Postgeschiedenis konden deelnemen aan onze nationale competitieve tentoonstelling (zonder lid te zijn van een bij de KLBP aangesloten club).

De toegekende scores getuigden van het uitzonderlijk hoog niveau. Maar liefst 7 grootgouden en 23 gouden medailles werden over de diverse disciplines verspreid toegekend.

Een nooit eerder bekomen resultaat voor een nationale tentoonstelling!

Op zondag 12 juni ging in de voor-middag de Academische zitting van de Landbond door waarop heel wat kringen present tekenden. De aanwezigen werden daarna getraakteerd op een drankje en diverse hapjes. In de namiddag had dan de bekendmaking van het palmares plaats waarop o.a. Minister van staat Herman De Croo, gewezen minister van Posterijen het woord nam. De medaille van de koning werd toegekend aan de heer André Bollen die met "Een half millennium postale geschiedenis van de Ionische eilanden 1387-1886" de hoogste score behaalde, namelijk 96 %.

Ook de prijs "Water Major" werd er in aanwezigheid van zijn echtgenote door voorzitter Eddy van Vaeck overhandigd aan de heer Julien Sergeant voor zijn verdiensten op het vlak van de aërofilatelie.

▲ De heer André Bollen ontvangt de prijs van de Koning uit handen van Eddy Van Vaeck

*Het juryteam met daarbij de voorzitter van de Landsbond ▲
en de voorzitter van Westfila.*

Het inrichtend comité mag terugblikken op een zeer geslaagde manifestatie die dank zij heel wat voorbereiding en de onbaatzuchtige steun van heel wat filatelisten – ook van buiten de provincie West- Vlaanderen - uitgroeide tot het filatelistisch evenement van 2016. Onze oprechte dank gaat dan ook naar ALLE medewerkers.

De fakkel wordt nu doorgegeven aan het team van PHILEXNAM 2018, dat zal instaan voor de eerstvolgende nationale tentoonstelling te Namen van 24 tot 26 augustus 2018. ❀

Tombola 2016

00608	00789	01614	01860	03593
04020	04092	05200	05501	05784
06035	06677	07006	10583	10700
10792	10871			

Numéros gagnants cartes fédérales 2016

Le titulaire d'une carte gagnante doit pour recevoir son prix, l'envoyer avec son adresse à l'adresse ci dessous:

Winnende nummers Bondskaarten 2016

Om zijn prijs te ontvangen dient de houder van het winnend nummer de kaart op te sturen aan het onderstaande adres:

FRCPB - KLBP - Mr. Duhamel R.
Avenue des Erables 14, 1420 Braine-l'Alleud

De eerste dagen van de één centiem Medaillon

Van alle medaillons was de waarde van 1c de laatst uitgegeven.

De uiteindelijke druk van deze waarde (afb. 1) werd zoals de andere waarden (10, 20 en 40c) vervaardigd met de basismatrijs (afb. 2) door er het cijfer "1" toe te voegen in de twee bovenste cirkels en de vermelding "UN CENTIME" in het onderste gedeelte van de zegel.

Fig. 1

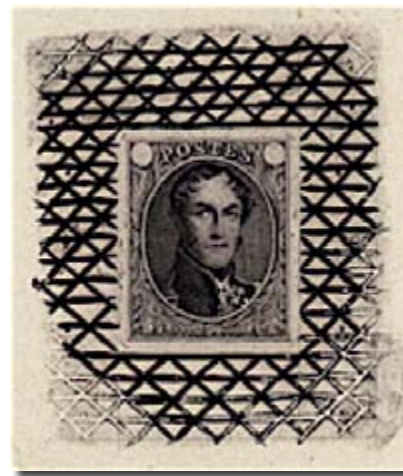

Fig. 2

(Er bestaan verschillende proeven van de matrijs waarvan het merendeel niet in 1849 vervaardigd werden. Wij nemen echter aan dat de afbeeldingen 1 en 2 als "matrijsafdrukken" aanzien kunnen worden.)

Zoals gemeld in het K.B. van 23 maart 1861, was het enig doel om een waarde van één centiem te drukken, tegemoet te komen aan de frankering van drukwerk. Het grootste deel van de betrokken post bestond uit een drukwerkwickel dat rond het drukwerk werd aangebracht en vastgemaakt door middel van een zegel die beide samenhiield. Dit gaf als gevolg dat de meeste zegels gescheurd werden bij het afnemen van de papierband rond het drukwerk. De volledige en ongeschonden exemplaren behoren dan ook tot de zeldzame documenten uit onze klassieke filatelie.

Men heeft vijf drukplaten gefabriceerd om tegemoet te komen aan het groot volume aan drukwerk en dit vanaf zaterdag de 1ste juni 1861 tot aan zaterdag 30 juni 1866, de laatste geldigheidsdatum van al onze medaillons. De zegels van plaat 1 en 2 zijn steeds ongetand, deze van plaat 3 komen zowel ongetand als getand voor, terwijl die van plaat 4 (vermeld als plaat 7) en 5 altijd getand zijn. Het is evenwel belangrijk te melden dat de dienstnota n°57 van 17 mei 1861, art.7, het volgende vermeld: "De afstempeling van de zegels op drukwerk moet op het zegelbeeld gebeuren door middel van een datumstempel". (Dit in tegenstelling tot de andere waarden die door middel van een lijnenstempel en daarna door een puntenruit vanaf 15 april 1864 afgestempeld werden.)

Fig. 3 : Afdruk van 5 januari 1861

Vóór juni 1861 werd alles wat onder de categorie drukwerk viel, door de verzender in geld vooraf betaald (afb. 3).

In dit artikel zullen we het voornamelijk hebben over de eerste week van ingebruikname. Deze zegels komen voort uit plaat 1 en zijn altijd ongetand. De motivatie achter dit artikel is een buitengewone vondst en dit 154 jaar na de uitgifte van deze waarde.

Tot op heden kennen we maar drie losse zegels die afgestempeld werden op de eerste dag van ingebruikname, zijnde 1 juni 1861. Geen enkel document met datum 1 juni 1861 werd tot op heden gevonden.

Eén van de losse zegels werd afgestempeld te Brussel (afb. 4) terwijl de andere twee, telkens paartjes met onderste bladboard, te Brugge afgestempeld werden (afb. 5 en 6).

Tijdens de wedersamenstelling van de plaat (er blijven nog +/- 50 zegels van de plaat 1 te identificeren), werd één van de paartjes geïdentificeerd als zijnde de posities 289 en 290 (afb. 6) van de plaat, terwijl het ander paartje, dat hier bovendien ook een deel van de controlestempel van het atelier bevat, geïdentificeerd werd als zijnde de posities 287 en 288 (afb. 5). Konden de paartjes van 1 juni 1861, afgestempeld in het kantoor van Brugge en met de posities 287-288 en 289-290 voortkomen uit hetzelfde vel? Met veel plezier en verwondering konden we vaststellen dat beide paartjes ooit burens waren uit hetzelfde vel (afb. 7). Het resultaat van een ongelooflijk kansspel.

Fig. 4

Fig. 5

Fig. 6

Fig. 7: Ensemble reconstitué

Gezien de oriëntatie van de afstempling kunnen we ons de vraag stellen of dit vroeger niet als één geheel op hetzelfde document voorkwam.

De eerste gevonden datum op document (afb. 8) is 2 juni 1861 en dit op een uitzonderlijk document aangezien het hier een blok van 10 betreft (posities 126-130/141-145 van de plaat) en hier onrechtmatig gebruikt als 10c. frankering op een brief, binnen een straal van 30km, en afgestempeld met een lijnenstempel "73" van Luik. Het is best mogelijk dat de postbediende het bijzonder reglement voor het gebruik van de één centiem nog niet kende en hierbij vergat de brief te taxeren.

Fig. 8

Fig.9: 3 juni 1861 - Posities 92/107/122

Fig.10: 5 juni 1861

Fig.11: 6 juni 1861

De afbeeldingen 9 tot en met 11 tonen drie afgestempelde gehelen uit de eerste week van ingebruikname.

Het is best mogelijk dat er nog gelijkaardige schatten, afgestempeld uit de eerste week, gaande van zaterdag 1 juni tot de vrijdag 7 juni 1861, in albums zitten.

Zoals in het begin van het artikel vermeld, blijven er nog een vijftigtal posities uit plaat 1 te verplaten.

We brengen hierbij een oproep tot alle bezitters van paartjes of gehelen van het nummer 9: Wij bieden aan om uw zegels uit plaat 1 te verplaten, hopende hiermede de kenmerken van de nog niet gekende posities te beschrijven.

We stellen de volgende werkwijze voor:

- Zend een scan in 300dpi van de zegels naar het e-mail adres van Dhr. Luc Van Pamel (vanpamel.luc@skynet.be) of van Dhr. Yves Vertommen (stampcollector@web.de)
- Daarna contacteren wij u om een manier van werken af te spreken.

Het getoonde materiaal in dit artikel komt uit de verzamelingen van de heren Van Pamel, Van Tendeloo en Vertommen. ❀

Een buitengewone postkaart, op 23 augustus 1914 verstuurd van Namen naar Lyon

Deze postkaart (afb. 1) werd vanuit Namen verstuurd, op 23 augustus 1914, de dag van de bezetting van de stad door het Duitse leger. Ons opzet is het buitengewoon parcours van de kaart te beschrijven.

Afb. 1: Prentbriefkaart van Namur 1 E, op 23 augustus 1914 naar Lyon verstuurd.
De voorkant van de kaart toont een station waarvan de naam uitgewist is.
De kaart is uitgegeven door Fern. Hestier uit Havré-Ville (Verzameling Gerhard Ludwig)

Links beneden kleeft een tweekantige sluitstrook van het Beheer van Posterijen (afb. 2) met in het potlood de instructies van de postbode: *‘à diriger par St Gérard et Chimay’* (doorsturen via St-Gérard en Chimay).

De kaart is gericht aan de heer Paul Ladet, 13 rue Villeroy in Lyon / Rhône. Ze is gefrankeerd met een halve dwars doorgeknipte Belgische strafportzegel van 20 cent, uitgifte 1895, ontwaard met de poststempel NAMEN 1 E van 23 VIII 1914 / 5-6 h. De poststempel is onderaan de kaart nogmaals geslagen.

In de rechterbovenhoek is de poststempel ST GERARD 23 VIII [1914] / 16-17 h geslagen en in het midden, een paarse ovale Duitse censuur-stempel van Namen: «Post- / Ueberwachungsstelle / Namur» (Postcensuur-bureau Namen). Dwars door het adres, is in het groot **‘Retour’** met potlood geschreven.

De tekst op de kaart is vrij onschuldig: «Ik denk dat jullie allemaal, zoals ikzelf, gezond zijn. Beste groeten aan alle ... van mijnentwege ... met plezier ... Francis Ladet ...» .

Afb. 2: Sluitstrook met in het potlood: *‘à diriger par St Gérard et Chimay’*.
(doorsturen via St Gérard en Chimay).

De voorkant van de kaart toont een station waarvan de naam uitgewist is. De kaart is uitgegeven door Fern. Hestier uit Havré-Ville (een gehucht van Mons).

Het traject van de kaart

De kaart werd in Namen op zondag 23 augustus gepost. Daar werd ze gefrankeerd met een halve dwars doorgeknipte Belgische strafportzegel van 20 cent. Het porto van 10 cent komt overeen met het tarief voor een kaart met meer dan 5 woorden in de internationale dienst naar Frankrijk. De frankering is duidelijk geen strafporto, want dan was het tarief 20 cent geweest (het dubbele van het ontbrekende porto) en de strafportzegel was ook volledig gebruikt geweest.

De poststempel Namur 1E 23 VIII 5-6 h, geslagen op de halve strafportzegel, bevestigt dat het hier wel degelijk om een noodfrankering gaat. Dezelfde poststempel is trouwens onderaan opnieuw geslagen. Vermoedelijk had de postbode geen zegels van 10 cent meer en een paar uren later werd Namen door de Duitsers bezet.

Inmiddels hebben de Duitsers sinds 20 augustus Brussel bezet en alle post die via de hoofdstad reist word in beslag genomen. Dit was bijvoorbeeld het geval voor de kaart hieronder (afb. 3) verstuurd van Namen naar Melle (bij Gent) via Brussel. De kaart werd in beslag genomen en, na censuur, zes maanden later pas terug aan de afzender gestuurd.

Afb. 3: Postkaart van Namen 1H, op 20 augustus 1914, naar Melle verstuurd.

In beslag genomen door de Duitsers wordt ze pas op 13 februari 1915 afgeleverd.

Zwarte censuur-stempel van de Etappen Inspectie van het 4de Leger.

Rode stempel «Zur Beförderung / 13 FEB 1915 / zugelassen»

(Tot verzending toegelaten, 13 februari 1915).

(Verzameling Gerhard Ludwig)

Onze postbeambte weet dus dat Brussel sinds 20 augustus onder Duitse controle is en dat de postverbinding Brussel-Parijs-Lyon niet meer mogelijk is.

Dit wetend, plakt hij op de kaart een sluitstrook met in het potlood de instructie: *à diriger par St Gérard et Chimay* (doorsturen via St-Gérard en Chimay). Op 23 augustus, om 5-6 h 's morgens, is de spoorverbinding naar Frankrijk via St.-Gérard en Chimay nog steeds open. De lijn bedient vanuit Namen, o.a. de stations van St.-Gérard, Philippeville en Chimay met bestemming Hirson in Frankrijk. Het traject van de lijn is op de kaart hieronder in het blauw aangeduid (afb. 4). De afstand tussen Namen en St.-Gérard bedraagt 17 km en tussen Namen en Hirson 98 km.

Afb. 4: Traject van de spoorverbinding (blauwe stippellijn) van Namen naar Hirson in Frankrijk.

De kaart komt op 23 augustus aan in St.-Gérard en wordt daar om 16h-17h opnieuw afgestempeld. Ze zal echter de reis niet kunnen voorzetten. De volgende dag, wordt de stad door de Duitsers bezet en de toegang tot Frankrijk afgesloten. Zoals blijkt uit het opschrift *'Retour'* in potlood gaat de kaart terug richting Namen waar zij bij het uitschot terecht komt. Als de kaart dan in 1915 terug aan de afzender gaat krijgt zij in Namen de censuurstempel *'Post- / Ueberwachungsstelle / Namur'*.

De historische context

De 37 000 Belgische soldaten van de 4de Legerdivisie, onder bevel van generaal Michel du Faing, verdedigen de vesting Namen. De forten rond Namen zijn modern zoals die van Luik en Antwerpen. Het Belgisch leger moest daar standhouden in afwachting van de aankomst van het 5de Franse leger van Generaal Lanrezac.

Zaterdag 22 augustus, om 6 uur, zijn er amper twee Franse regimenten in Namen aangekomen en het 5de Franse leger wordt na de slag bij Charleroi op 21, 22 en 23 augustus tot de terugtocht gedwongen. De verhoopde versterking zal dus niet opdagen en na drie dagen hevige gevechten wordt de vesting Namen door de Duitsers ingenomen. Het garnizoen van het fort van Namen moet zich overgeven, maar de 4de Legerdivisie kan, na een dappere weerstand, ontsnappen en zich terugtrekken naar de Franse grens. Na een lange omweg doorheen Frankrijk zal ze de strijd aan het IJzerfront kunnen voortzetten.

Op maandag 24 augustus, in de namiddag, wordt een groep Belgische en Franse soldaten door de Duitsers gevangen genomen in Bioul, een gemeente in de buurt van St.-Gérard. Het is dus waarschijnlijk dat de post van St.-Gérard op die dag in beslag genomen werd.

Besluit

Francis Ladet, de verzender van de kaart, is geen Franse militair, zoals men zou kunnen denken. Een militair had de kaart in portvrijdom opgestuurd. Officieel werd het portvrijdom voor Franse militairen pas op 26 augustus toegekend, maar in de praktijk werd het al veel vroeger door de Belgische postbodes toegepast. Daarenboven had een militair op de kaart S.M. (Service Militaire) of F. M. (Franchise Militaire) moeten aanduiden, wat hier niet het geval is.

Het gaat hier dus wel degelijk om een buitengewone zending van een gewone burger. Vertrokken vanuit Namen, de dag van de bezetting door de Duitsers, wordt de kaart met een halve strafportzegel gefrankeerd en door de postbode van Namen naar Frankrijk doorgestuurd met de aanduiding van de te volgen richting op een sluitstrook. De verschillende poststempels op de strafportzegel en de kaart tonen duidelijk aan dat de kaart geen maakwerk maar een authentiek stuk is. ❀

Hoe niet-filatelistisch materiaal kiezen ?

Het niet-filatelistisch materiaal komt in aanmerking voor een kwart van de punten:

- 5% voor de behandeling,
- 5% voor het belang ervan en
- 15% voor kennis en onderzoek).

Haar kwaliteit en zeldzaamheid worden samen met het filatelistisch materiaal gequoteerd op een totaal van 30%. Een goed resultaat wordt dus in grote mate bepaald door de keuze van dit materiaal.

Dit artikel heeft niet alleen tot doel de verkeerde keuzes te belichten van menig deelnemer aan deze competitie, maar ook hoe deze te vermijden.

Een hardnekkige misvatting

Er moet voor minstens 50% filatelistisch materiaal aanwezig zijn en dit moet strikt toegepast worden. Sommige verzamelaars menen echter dat de jury meer punten zal toekennen als ze meer niet-filatelistisch materiaal gebruiken voor zover ze de 50% benaderen. DIT IS VERKEERD!

Wat wel geëvalueerd wordt is de verscheidenheid en het belang hiervan in de ontwikkeling van het onderwerp, in geen geval een kwantitatief evenwicht met de filatelistische stukken.

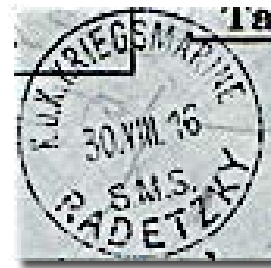
De veranderingen in de disciplines

Een groot aantal verzamelingen in open philately hebben al deelgenomen in een andere discipline. De meesten komen uit de thematische klasse en in mindere mate uit de postgeschiedenis.

We kunnen twee categorieën deelnemers onderscheiden

Aan de ene kant hebben we diegene die begrepen hebben dat het filatelistisch materiaal dat ze bezitten hen niet in staat brengt hun thema op een optimale manier te verwezenlijken. Een weloverwogen keuze van niet-filatelistisch materiaal laat hen dan toe bepaalde aspecten te bestuderen of toe te voegen aan één of ander hoofdstuk.

Spijtig genoeg moeten we vaststellen dat beloftevolle deelnemers ontgoocheld worden door de behaalde punten. Meestal betreft het verzamelaars waarvan het filatelistisch materiaal

goed vertegenwoordigd is, terwijl het niet-filatelistisch materiaal een voorwendsel is om in open philately deel te nemen. Meestal is dit materiaal weinig verscheiden en brengt het geen toegevoegde waarde aan het onderwerp.

Een voorbeeld: Ik bestudeer de datumstempels van de Oostenrijkse Marine tijdens de Eerste Wereldoorlog. Het betreft hier een marcofilie-studie die weinig kansen maakt op een hoog resultaat in postgeschiedenis. Dan kan ik enkele postkaarten toevoegen om deel te nemen in open philately.

Als ik aan weinig hoogstaand filatelistisch materiaal gelijkwaardig niet-filatelistisch materiaal toevoeg mag ik geen hoge scores verwachten. Onnodig te vermelden hoe ontgoocheld deze kandidaat dan is wanneer hij zijn quotering ontvangt.

Bis repita non placent

Een andere fout die te veel voorkomt is het gebruik van een niet-filatelistisch stuk dat dezelfde afbeelding toont als het filatelistische. Ik heb verzamelingen gezien die enkel op deze wijze opgesteld waren. Het record was eenzelfde schilderij op vier verschillende manieren afgebeeld (postzegel, postkaart, sigarenband en bierviltje) op één blad. In dit geval is niet de verscheidenheid aan materiaal het probleem. De deelnemer moet begrijpen dat één element voldoende is om iets te illustreren.

Origineel materiaal

Via internet kan men een massa aan informatie bekomen. Het is een dankbaar middel om bruikbare elementen te verzamelen en zich in het onderwerp te verdiepen. Sommigen maken het zich echter te gemakkelijk om hier en daar een illustratie van het internet te plukken. Als men bijvoorbeeld zo'n "onbetaalbaar" stuk afbeeldt, moet men dit liefst vermijden, of misschien ten uitzonderlijken titel, daar dit bij de jury als onverteerbaar kan overkomen.

Verscheidenheid aan materiaal

Wegens de verplichting om naargelang het niveau aan een minimum aantal bladen te geraken, wordt er soms aan bladvulling gedaan. Wanneer de inspiratie vermindert, kan men geneigd zijn om een overvloed aan prentkaarten te gebruiken. Gelukkig telt in dit geval het belang van niet-filatelistisch materiaal slechts voor 5 punten. Toch kunnen de juryleden er rekening mee houden wanneer ze de zeldzaamheid beoordelen, waarvoor 20 punten in aanmerking komen. Om desillusies te vermijden moet de deelnemer bewust zijn van de overvloedige stukken.

Filatelistisch document of niet?

Een belangrijk onderwerp van discussie is het al of niet filatelistisch karakter van een document. Velen laten zich vangen door te denken dat als een document door de

post verdeeld werd, het een stuk is dat telt als filatelistisch document. Terwijl enkel het "postaal" gedeelte van een document als filatelistisch in aanmerking genomen wordt. Noch de illustratie van een postkaart, noch de adressen van de verzender of bestemming (tenzij in uitzonderlijke gevallen als dit een speciaal tarief noodzaakt) hebben een filatelistisch karakter.

De vraag die men zich moet stellen is: zou dit stuk in de thematische klasse aanvaard worden?

Indien uw verzameling over de metaalindustrie handelt, dan zal deze brief als niet-filatelistisch materiaal beschouwd worden, zelfs met een verantwoording van het gebruikte port voor een zending tegen terugbetaling.

BESLUIT

Door een juiste keuze van de niet-filatelistische stukken, zoals hierboven beschreven, zult u vele discussies vermijden. Interessante verzamelingen werden in competitie geweigerd wegens een tekort aan filatelistisch materiaal, ondanks een groot aantal mooie stukken.

Indien u een verzameling opzet, laat u dan leiden door volgende principes:

- vermijd niet-originele stukken
- toon een grote variatie aan documenten
- gebruik niet-filatelistisch materiaal dat een aanvulling kan betekenen voor de filatelistische stukken. ✱

Agenda, Info en Mededelingen

Le **Cercle des Collectionneurs Ottintois** organiseert tijdens zijn **tentoonstelling en ruilbeurs** een **voorverkoop** van bijzondere postzegeluitgaven "Een zegel vol verwachting", "Guust Flater wordt 60", "Permanente postzegel", op zaterdag **28 januari 2017** van 9 U tot 16 U in zaal "LE FENIL" Rue de la Cure, 15 à 1457 TOURINNES-St-LAMBERT (WALHAIN) E 411 uitgang 10
Inlichtingen : Franz Bertrand tel 010 65 91 34 franz.bertrand@skynet.be

De **Koninklijke Kielse Postzegelkring** nodigt u uit op de **26ste Nationale Ruilbeurs** op zondag **29 januari 2017** van 9 tot 15u30 - **op een nieuwe locatie** - in de Hangar 27, Fort van Edegem, Parklaan 161 in 2650 Edegem. Gratis toegang.
Inlichtingen: Luc Impens, tel. 0479 69 01 51 - email: luc.impens@skynet.be

L'**Union Philatélique Amis Réunis** organise le samedi **4 février 2017**, de 9 à 16 h, sa **18e Bourse Philatélique** laquelle se tiendra dans la salle "Cercle Des Œuvres", rue de la Cloisière, 56/48, 6224 Wanfercée-Baulet (derrière l'église). Entrée gratuite - parking en face de l'église.
Renseignements: Mr. Michel Londot, tél. 071 95 75 62 - GSM 0475 73 80 49
Mr. Guy Delande, tél. 071 42 15 97 - GSM 0473 24 84 09

De **Lokere Postzegelkring** organiseert zijn **35ste nationale postzegelbeurs** op zondag **19 februari 2017** die zal doorgaan in het Provinciaal Centrum 'SINT-ANNA', Veerstraat 10, 9160 Lokeren. De toegang is gratis van 9 tot 16 uur in 2 zalen.
Inlichtingen: Mr. Paul Smet, tel. 09 348 86 07 - email: smet.bontinck@skynet.be

De **Koninklijke Philatelic Club Cosmos** organiseert haar **6de nationale ruilbeurs** t.g.v. haar **90-jarig bestaan** met tentoonstelling van unieke en zeldzame stukken, alsook Mystamp en tijdelijk postkantoor op zaterdag **25 februari 2017** van 09.00 tot 16.00 uur.
Zaal Meyer van het Centrum Oosterveld, Groenenborgerlaan 216, 2610 Wilrijk. Inkom gratis
Inlichtingen: Decoster Johan, 03 3215822 – gsm 0478/422431 - e-mail: franciscusdecoster@gmail.com

De **Koninklijke Filatelieclub Komen** organiseert op zaterdag **4 maart 2017** van 9u00 tot 17u00 in de Sporthal van de Ecole St-Joseph, Romeinstraat 40 in 7780 Komen, zijn **8ste Beurs Alle Verzamelingen**. Vrije toegang, ruime parkeergelegenheid toegankelijk voor iedereen.
Inlichtingen: Mr. Henri Lefevre, 46/0 Avenue François Geuten, 7780 Komen
tél. 056 19 41 27 - GSM: 0476 07 02 24

De **Koninklijke Filatelistische Kring Dendermonde** organiseert op zaterdag **4 maart 2017** van 9 tot 16 uur zijn **jaarlijkse nationale ruildag** voor postzegels en prentbriefkaarten. Deze ruildag gaat door in de middenschool Atheneum, Geldroplan in 9200 Dendermonde. Gratis toegang.
Inlichtingen: Hugo Denis, Hof ter Bempt 50, 9200 Dendermonde - email: denis.hugo@skynet.be

"**DE POSTILJON**" **Boortmeerbeek** nodigt u uit op zondag **5 maart 2017** van 8.30 u tot 15.00 u op haar **17de nationale filateliebeurs** in de cafetaria van de sporthal, Sportveldweg 6 in 3190 Boortmeerbeek. Zaal toegankelijk voor iedereen - Toegang gratis - Ruime parking - NMBS op 5 min wandelafstand
Inlichtingen: Ida Van Rillaer, Kwijtveldstraat 26, 3190 Boortmeerbeek
tel 015/51 52 88 email: ida.vanrillaer@telenet.be - www.depostiljon.net

Le **Cercle Philatélique Gerpinnois** organise sa **27e Bourse toutes collections** et de livres le samedi **11 mars 2017** de 08h00 à 15h30. Timbres-poste, cartes postales, etc au Collège Saint Augustin avenue Astrid 13 - 6280 GERPINNES.
Présence de nombreux marchands.
Renseignements: Jean De Maeght - email: jeandemaeght@gmail.com

Le samedi **18 mars 2017** de 08h30 à 16h00, le **Royal Philatelic Club De Hesbaye** organise sa **16e Bourse du Printemps des Collectionneurs** au Marché couvert rue des Combattants 4280 Hannut. Vaste Parking. Accès aisé pour les moins valides.
Renseignements : L. Domange 019/698481, J. Chantraine 019/512843
Site : www.philatelichesbignonne.be

De **Koninklijke Rupel Hobby Club** organiseert zijn jaarlijkse **Nationale Ruil dag** op zondag **19 maart 2017** van 9 uur tot 15 uur in de zaal " 't Pertsgad", Wetenschapsstraat 3, 2850 Boom.
Vrije inkom - Ruime parkeerplaats kant Boom (Park) = Spoorweglaan.
Inlichtingen: Marcel Van den Bogaert, tel. 03 888 22 00 (na 20 uur) - email: marcel.vd.bogaert@skynet.be

Une organisation du **Cercle Royal Philatélique de la Vallée de l'Escaut** organise le dimanche **19 mars 2017** de 9 à 16 heures, sa **36e Bourse des Collectionneurs** dans la Salle des fêtes de Hollain, rue de Jollain (Autoroute E42 - sortie 31 - itinéraire fleché - Entrée gratuite).
Renseignements: Mr. Claude Delrue tél. 069 23 44 26.

Le dimanche **23 avril 2017**, le **Cercle Philatélique Auvélaisien** organise sa **25e bourse internationale des collectionneurs** avec une exposition "La Nature" et un Mystamp dessiné par A. Buzin (Mésange charbonnière) ainsi qu'une oblitération temporaire (présence d'un facteur).
Adresse de l'activité, Hall Omnisports d'Auvélais rue Pont Ste-Maxence – 5060 Sambreville.
Entrée 1€, parking aisé.
Renseignements : Charles Bruart – tél. 071/77 10 55 – email cephila@skynet.be

Le **Cercle Royal Philatélique de Florennes** organise le dimanche **30 avril 2017**, de 9 à 16 heures en la salle de l'Institut St Joseph, rue de Corennes 1 à 5620 Florennes, sa **16e Bourse Multicollection**.
Présence de nombreux négociants réputés et vente spéciale d'un Duostamp sur Florennes.
Entrée gratuite - parking aisé.
Renseignements: Mr. Charles Henuzet, tél. 071 68 71 41.

"Congo Belge et Ruanda-Urundi - La censure civile 1940-1945" de l'auteur Thomas Lindekens.

Cet ouvrage compte 246 pages en couleurs - format A4 en français ou en anglais. L'ouvrage reprend l'ensemble des bureaux, des griffes, des bandes et des cachets utilisés dans les bureaux de censure du Congo Belge et du Ruanda-Urundi 1940-1945. Le livre a été construit sur le principe de "CAS", pour chaque bureau de censure, illustrant l'évolution de la censure.

Ceux-ci sont chaque fois illustrés et décrits. Prix: € 45,00 (hors frais d'envoi).
Envoi sous colis postal non recommandé: Belgique: € 52,50 - Monde: € 60,00

Informations et ordre d'achat par email: thomas.lindekens@philafrica.be
Pour les personnes qui n'ont pas internet, adresse postale de l'auteur:
Thomas Lindekens - Rue des trois Ponts, 38 - 1160 Bruxelles - Belgique.

Mededeling

De Filatelistische Studiekring Oost-Vlaanderen (FISTO) heeft zijn 130ste studie gepubliceerd. De studie is van de hand van Alain Pierret en behandelt De postgeschiedenis en de postmerken van Waarschoot.

De studie telt 56 bladzijden en kost 7,00 €, eventueel te verhogen met 2,37 € voor verzending binnen België. Zij kan worden besteld door storting of overschrijving van dit bedrag op rekening nr. BE90 8906 8410 2332 van FISTO, Kollekasteelstraat 14, 9030 Mariakerke.
Een bevestiging van de bestelling per e-mail wordt op prijs gesteld en voorkomt misverstanden (secretaris@fisto.be).

WEFIS studie 150 - De Postgeschiedenis van Oostkamp

Op 29 september 2016 was het exact 150 jaar geleden dat Oostkamp een eigen postkantoor kreeg. Dat was voor Guy Depauw en Georges Smessaert de ideale gelegenheid om een uitgebreide postgeschiedenis van Oostkamp te schrijven. Die periode van 150 jaar wordt uitvoerig beschreven: de plaats van het postkantoor, de postmeesters, de gebruikte stempels, ... De studie telt 54 bladzijden.

De kostprijs van dit nummer bedraagt € 8,00 (+ € 2,00 portkosten / Europa op aanvraag) en is te bestellen bij de heer Robert Lisabeth, Heidebloemstraat 24 te 8400 Oostende.
Rekeningnummer IBAN BE61 2800 4380 3217 - BIC GEBABEBB van WEFIS - 8400 Oostende, met vermelding WEFIS Studie 150.

Hubert De Belder

Het kamp van Brasschaat en Brasschaat-ORT gedurende WO I (deel 4)

Midden juni 1915 eindelijk een DUITSE datumstempel...!!!

Volgens de literatuur zou deze stempel in gebruik genomen zijn tussen 15 en 22 juni 1915, en zoals reeds gemeld enkel voor Duitse troepen en Duitse autoriteiten. De sluitingsdatum is 26.10.1918.

De eerst geziene datum is 30 juni 1915.

▲ Veldpostkaart met Duitse stempel "BRASSCHAET / TRUPPEN - / LAGER / * (BELGIEN) * / 30.6. 15"

"Gevonden"...??? Belgisch postwaardestuk gebruikt als Feldpostkarte ▲ "BRASSCHAET / TRUPPEN - / LAGER / * (BELGIEN) * / 12.8. 15"

▲ Veldpostbrief met Duitse stempel "BRASSCHAET / TRUPPEN - / LAGER / * (BELGIEN) * / 16.2.16" met violette eenheidsstempel "Machinengew.-Ausbild.-Kdo.-Schiesplatz Brasschaet / (Adelaar)"

Feldpost "Foto" kaart "BRASSCHAET / TRUPPEN - / LAGER / * (BELGIEN) * / 25.9. 15" met eenheidsstempel "KGL. PR. PION. RGT. N° 36. 4. KOMP. **" "Zur Erinnerung / an den Weltkrieg 1914 - 15 / Lager BRASSCHAET - ANTW. / Pionier - Rq 36" ▶

▲ Veldpostkaart van BRASSCHAET 19.9.17 met eenheidsstempel: "Kaiserliches Gouvernement ANTWERPEN * BRASSCHAET * / LAGERKOMMANDANTUR"

▲ Veldpostkaart van Schiessplatz BRASSCHAET 12.6.16 met eenheidsstempel "Maschinengew. -Ausbild.- Kdo. - Schiessplatz BRASSCHAET -"

▲ Veldpostkaart van BRASSCHAET 18.8.16 met eenheidsstempel 1. Mob. Landsturm-Inf.-Batt. II / CÖLN"

▲ Veldpostkaart van LAGER BRASSCHAET 6.1.17 met eenheidsstempel "Maschinengew. -Ausbild.- Kdo. - Schiessplatz BRASSCHAET -"

▲▲ Feldpost "foto" kaart van Kriegs lazarett BRASSCHAET met eenheidsstempel "Kriegs lazarett Lager BRASSCHAET *"

▲ Veldpostkaart met eenheidsstempel "KASSENVERWALTUNG / Kriegs lazarett Lager BRASSCHAET" en BRIEFSTEMPEL "Kriegs lazarett Lager BRASSCHAET *"

Feldpost kaart van "SOLDATENHEIM / des Uebungsplatzes BRASSCHAET/b/ANTWERPEN" ▲

Zoals reeds in het begin gezegd werden in het Kamp van BRASSCHAAT ook cursussen gegeven

Erinnerung an den Kursus bei der Unteroffiziers-Kompagnie im Truppenlager Brasschaet bei Antwerpen, Mai 1916. 28/4 - 27/5

En zoals in elk KAMP was er voor de ontspanning van de soldaten een "KANTINE" of zoals het bij de bezetter genoemd werd : een "SOLDATENHEIM"....

▲▲ Veldpostkaart van BRASSCHAET 6 Mai 1917 met eenheidsstempel "SOLDATENHEIM / des Uebungsplatzes BRASSCHAET / b/ ANTWERPEN"

▲▲ Dienstpostkaart „HEERESSACHE“ met dienststempel „KASSENVERWALTUNG / KRIEGLAZARETT LAGER BRASSCHAET“ "BRASSCHAAT / (TRUPPENLAGER) / 19.6.18.9V (BELGIEN)"

▲ Gewone Veldpostkaart met "BRASSCHAAT / (TRUPPENLAGER) / 26.7.18 / (BELGIEN)"

BRASSCHAAT Truppenlager

▲ Aangetekende EXPRES brief met zegel "2 F. 50 Cent" en dienststempel „Kaiserliches Gouvernement Antwerpen * BRASSCHAET * / LAGERKOMMANDANTUR" van "BRASSCHAAT / (TRUPPENLAGER) / 25.12.17 / (BELGIEN)" naar ARNSTADT met Duits aantekenstrookje "R / N° 744" met violette griffe "BRASSCHAAT / TRUPPENLAGER / —"

c. BRASSCHAAT – ORT

De burgerpost van BRASSCHAAT en BRASSCHAET – POLYGOON werd vanaf 10 februari 1915 verzorgd door het kantoor "BRASSCHAET 1", postkantoor met Belgische postbedienden. De Duitse stempel "BRASSCHAAT / 1 / (ORT) / * BELGIEN *" werd door dit kantoor in gebruik genomen op 15 juni 1915.

De Belgische stempel "BRASSCHAET 1" werd gezien van 15 april 1915 tot 21 november 1917 en de Duitse stempel "BRASSCHAAT / 1 / (ORT) / * BELGIEN *" werd gezien van 23 april 1917 tot 29 augustus 1918.

▲ Brief met 2 x 5 Centimes van "BRASSCHAET 1 / 10.VIII.1916" naar ANVERS, met "T", "10" en "T0,10" Vanaf 1.1.1916 was het binnenlands tarief voor brieven tot 20 Gr. 15 Ct. Dus getakseerd aan het dubbel van het ontbrekend port : 10 Ct. Gecensureerd te ANTWERPEN

Officiële brief "STAATSDIENSTSACHE" van de GEMEENTE BRASSCHAET ▲ verstuurd in PORTVRIJDOM "BRASSCHAAT / 1 / 28.1.1917" naar ANTWERPEN met rode mechanische censuur.

▲ Brief met 15 Centimes van "BRASSCHAET 1 / 17.XI.1916" naar ANTWERPEN met zwarte mechanische censuur "ANTWERPEN".
Afzender: QUIRIJNEN, KOSTER, BRASSCHAET - POLYGONE

En wat met BRASSCHAET 2 ... ???

Het bureau "BRASSCHAET 2" wordt gesloten in september 1914 en zou terug geopend zijn op POLYGONE : namelijk de KOSTER !!!!,

op 16 juni 1915 volgens bepaalde literatuurbronnen. Hetgeen sterk betwijfeld wordt door mij, gezien er tot op heden geen enkele afstempeling is gevonden na 28 september 1914 van "BRASSCHAET 2". Zoals trouwens de hierboven getoonde brief verstuurd vanuit BRASSCHAET 1, van toch een belangrijk persoon van BRASSCHAET -

▲ Fotokaart verstuurd met zegel 10 Cent. van "BRASSCHAET 1 / 1.1.18 / ORT / * BELGIEN *" naar "UDEN - VLUCHTOORD". Gecensureerd "AUSLANDSTELLE EMMERICH / IX * b / FREI- / GEGEBEN".
In UDEN werd een etiket met nieuw adres in BLACKPOOL opgekleefd en voorzien van een Nederlandse postzegel 5 Ct. en via "UDEN - VLUCHTOORD / 19.1.1918" doorgestuurd naar BLACKPOOL.

◀ Officiële brief "STAATSDIENSTSACHE" van het POLITIEBUREEL van BRASSCHAET in PORTVRIJDOM "BRASSCHAET / 1 / 10.10.17 / ORT / * BELGIEN *" naar HOEVENEN. Verkeerdelijk gericht naar HAMME in het ETAPPENgebied en gecensureerd door "PÜW St 33 / 12.10.17". Vervolgens terplaatse gefrankeerd met een zegel Etappen 25 Cent en afgestempeld "PÜW St 33 / 16.10.17" via de "PÜW St 33 / 23.10.17" naar HOEVENEN gestuurd. ▼

Brief 15 Cent. van "BRASSCHAET 1 / 8.7.17 / ORT / * BELGIEN *" naar ANTWERPEN met rode mechanische censuur "ANTWERPEN".

Samenhangend postwaardestuk 8 + 8 Cent. + bijfranking 28 Cent. ▲ AANGETEKEND van "BRASSCHAET 1 / 28.8.17 / ORT / * BELGIEN *" naar DÜSSELDORF met Duits aantekenstrookje en zwarte Belgische lijnstempel "BRASSCHAET / 1". Gecensureerd te ANTWERPEN.
Portberekening : Kaart : 8 Cent en aantekenrecht : 25 Cent. Totaal : 33 Cent. Gekleefd : 5 + 15 + 8 + 8 = 36 Cent. dus 3 Cent. overfranking ...

wordt vervolgd ...

Astro Mercury

Eén van de elf disciplines in de filatelie is de astrofilatelie. Een verzamelaar hierin is geboeid door de verkenning, gebeurtenissen en verwezenlijkingen op het gebied van de ruimtevaart. Zij kan alle aspecten behandelen of een bepaald onderdeel ervan en staven met passende documenten behandeld door postadministraties, zijnde afstempelingen van de gebeurtenis met juiste datum, tijd en plaats van het postkantoor of dichtst bijgelegen postkantoor.

In dit artikel wordt het Amerikaanse MERCURY-project behandeld, het eerste 'mens in de ruimte-programma' van de Verenigde Staten met als doelstelling:

- een bemand ruimtetuig in een baan om de Aarde te brengen;
- na te gaan hoe een mens in de ruimte kan functioneren; en
- het ruimtetoestel en mens veilig terug naar de Aarde te brengen.

De 2 ton wegende eenpersoonscabine was vervaardigd uit titanium, ontworpen door Mc Donnell, 2.9 meter hoog en 1.88 meter diameter aan de basis. Een luik in één van de zijden bood de astronaut de mogelijkheid de capsule bij landing te verlaten. Rond de basis van de capsule was het hitteschild uit glasvezel bevestigd dat bij landing tot één meter hoog werd opgeblazen. Doch voor het bemande programma van start kon gaan, werden niet minder dan 17 onbemane testvluchten uitgevoerd, waarvan 4 met apen

aan boord, allen gelanceerd vanaf CC/Cape Canaveral of WI/Wallops Island, Florida door middel van een Atlas/Big Joe of Little Joe, Redstone, Blue Scout raket, waarvan er 6 mislukten door faling van de lanceerraket of het ontsnappingssysteem.

De eerste testvluchten waren zowel succesvol als mislukkingen. De eerste vond plaats op 9 september 1959 met een Atlas Big Joe raket. Dit was de eerste Mercury-capsule die succesvol een onbemane suborbitale vlucht uitvoerde. Verder kwam hij tot een hoogte van 320 km en voerde een hittetest uit, die vlot verliep.

De derde missie mislukte door een fout met de lanceerraket Little Joe 2.

Op 4 december 1959 bij de vierde vlucht was de aap 'Mr SAM' (School of Aerospace Medicine) aan boord met een geslaagde terugkeer.

Een maand later werd 'Miss SAM' gelanceerd en tevens veilig geborgen op 21 januari 1969, vijfde vlucht.

Bij de negende missie werd opnieuw een aap gelanceerd 'HAM' (Holloman Aerospace Medical Center) en eveneens veilig geborgen na een succesvolle sub-orbitale vlucht van 16 minuten.

Een Mercury Atlas/MA-4 capsule van ca. 2 ton werd op 13 september 1961 in een satellietbaan gelanceerd en na één omwenteling, 1 uur 46 minuten, succesvol geborgen. In de geschiedenis gaat deze belangrijke mijlpaal bijna onopgemerkt voorbij, want de 'passagier' is slechts een 'talking robot' die de menselijke reacties nabootst.

De lancering van de 17de en laatste vlucht had opnieuw een aap aan boord 'ENOS' en wordt omschreven als een bemane vlucht van Mercury/MA-5 gelanceerd op 29 november 1961.

Hij maakte twee van de drie geplande omlopen en werd in goede conditie geborgen na een vlucht van 3 uren door USS Stormes. Tijdens zijn vlucht werd zijn uitrusting getest en werden er metingen uitgevoerd in verband met temperatuur en straling.

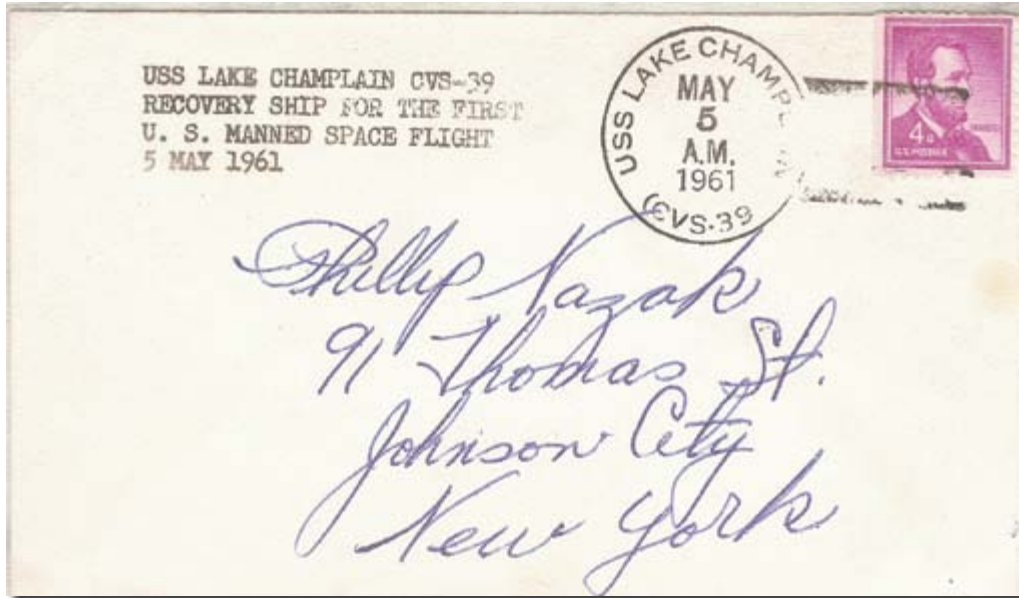

De reeds op 9 april 1959 geselecteerde zeven astronauten werden de 'MERCURY 7' genoemd: Alan B. Shepard, Virgil I. Grissom, John H. Glenn, M. Scott Carpenter, Walter M. Schirra, L. Gordon Cooper en Donald Slayton. Ieder van hen, met uitzondering van D. Slayton, voerde een Mercury-vlucht uit.

Elke astronaut gaf zijn capsule een naam en voegde er het nummer 7 aan toe om te wijzen op het teamwork van de zeven astronauten. Voor de berging van de capsule en astronauten lagen talrijke schepen verspreid in de Atlantische en Stille Oceaan, w.o. het hoofdbergingsschip en talrijke nevenbergingsschepen uitgerust met helikopters en reddingsteam.

Sinds 1961 werden de bemane vluchten aangevangen, allen gelanceerd van het toenmalige Cape Canaveral/CC, Florida door R/Redstone en A/Atlas raketten, ontwikkeld door Wernher von Braun's team in het Redstone Arsenal te Huntsville, Alabama.

Mercury MR-3 'Freedom 7' met aan boord Alan B. Shepard, gelanceerd op 5 mei 1961 voor een sub-orbitale vlucht van 15 min 22 sec. tot op een hoogte van 187.5 km. Hij demonstreerde de mogelijkheid om in gewichtloze toestand een ruimtetuig te besturen en verzamelde biomedische gegevens. Hij werd veilig geborgen op 5 mei 1961 door het hoofdbergingschip USS Lake Champlain in de Atlantische Oceaan.

Mercury/MR-4 'Liberty Bell'. Lancering op 21 juli 1961 met Virgil I. Grissom. Zijn vlucht duurde 15 min 37 sec. tot op 190,3 km hoogte, afgelegde afstand 487 km. Bij landing in de Atlantische Oceaan liet hij het ontsnappingsluik ontploffen waardoor de cabine water begon te maken en zonk, doch hijzelf en de capsule konden geborgen worden door het hoofdbergingschip USS Randolph op 21 juli 1961. Zijn eerste woorden waren: 'Geef mij iets om mijn neus te snuiten, mijn hoofd zit vol zeewater!' Nadien wezen registraties op paniek van Grissom tijdens het voorval. Technici probeerden in de daaropvolgende weken het luik te

laten ontploffen, doch het luik bleef op zijn plaats.

Mercury/MA5. Eerste vlucht door een Atlas-raket met aan boord de aap ENOS op 29 november 1961 (zie pagina 2).

Mercury/MA-6 'Friendship 7' met aan boord John H. Glenn was gepland op 20 december 1961, doch werd tot driemaal toe uitgesteld. Uiteindelijk ging hij van start op 20 februari 1962 en werd hij voor de eerste maal gelanceerd door een krachtige Atlas-raket. Miljoenen mensen in de V.S. zagen op hun tv de geslaagde lancering en dat hij de

geplande orbit had bereikt. Hij bestuurde zijn cabine met de hand, maakte beelden van de Aarde, bracht verslag uit over de gegevens van de instrumenten en landde na 3 omwentelingen van 4u 55 min. Een veilige berging had plaats op 20 februari 1962 in de Atlantische Oceaan door het nevenbergingschip USS Noa, gelegen op ca 338 km ten N.W. van San Juan, Puerto Rico.

Voor vlucht was Mercury/MA-7 'Aurora 7' was Duke Slayton aangeduid, doch tijdens de medische controle werd een kleine hartafwijking ontdekt en werd hij vervangen door Scott Carpenter. Hij werd gelanceerd op 24 mei 1962 en had de opdracht het handbedieningsysteem te gebruiken en het automatisch systeem in reserve te houden.

Tijdens zijn vlucht voerde hij talrijke wetenschappelijke experimenten uit, o.a. een uitgebreid fotoprogramma en het schatten van afstanden in de ruimte.

Van moeilijkheden werd hij niet gespaard: oververhitting van zijn drukpak, falen van het horizontaafstastersysteem en het uitvallen van het radiocontact tijdens de terugkeer na drie sub-orbitale vluchten te hebben verwezenlijkt van 4u 56min 5sec.

Tijdens zijn terugvlucht stelde hij vast dat zijn brandstof miniem was, doch landde alsnog veilig op 402 km van de geplande splashdown in de Atlantische Oceaan.

Wegens geen radiocontact duurde het een hele tijd alvorens hij gelokaliseerd werd ten noordoosten van Puerto Rico waar hij rondboorde in een reddingsbootje in de Atlantische Oceaan. Na ca. 3 uren pikte een helikopter hem op en bracht hem over naar het hoofdbergingschip USS Entrepid.

Een half uur later werd de capsule aan boord gebracht van USS Pierce.

Mercury MA-8 'Sigma 7' met Walter M. Schirra werd gelanceerd op 3 oktober 1962. Hij voltooide 6 omlopen rond de Aarde in een vlucht van 9u 13min 11 sec.

Reeds in de eerste orbit kwam hij in moeilijkheden met zijn ruimtepak dat te warm werd wegens een defecte klep. Dit leidde bijna tot een vervroegde terugkeer na één omloop, doch hij kon het probleem tijdig oplossen. Hij zette ook met succes een ballon uit. Tijdens zijn terugkeer ondervond hij een snelheidsvertraging van 8.1G en kwam neer in de Stille Oceaan, de eerste astronaut die daar terecht kwam, binnen de 5 mijlen van het hoofdbergingschip USS Kearsarge.

Mercury MA-9 'Faith 7' met L. Gordon Cooper. Laatste vlucht in het Mercury-programma gelanceerd op 15 mei 1963. Hij voltooide 22 omlopen, 34u 19 min 49 sec, waarin nagegaan werd hoe een astronaut presteert tijdens een langer verblijf in de ruimte. Diverse systemen werden door hem uitgetest: controle instrumenten, radiocontact, cabine-temperatuur, koelsysteem in drukpak, nemen van foto's van de Aarde en omgeving. Hij slaagde er echter niet in een ballon aan een koord uit te zetten, maar wel een flitsend baken dat uit de neus van de capsule werd gestoten was succesvol, dit ter voorbereiding van een rendez-vous in een baan om de Aarde.

Hij slaagde erin een manuele terugkeer uit te voeren wegens falen van het automatisch besturingssysteem en landde op 16 mei 1963 in de nabijheid van het hoofdbergingschip

USS Kearsarge in de Stille Oceaan. Dit was de laatste vlucht in het Mercury-programma. De geplande Mercury Atlas-10 vlucht werd afgelast teneinde verder te kunnen gaan met het tweepersoonsprogramma GEMINI (1964-1975) dat zou leiden tot de APOLLO-vluchten (1966-1975) met de beroemde Apollo 11 landing op de Maan op 20 juli 1969.

Van de in totaal 23 Mercury-lanceringen waren 13 onbemand, 4 ervan hadden dieren aan boord en 6 werden gelanceerd met astronauten.

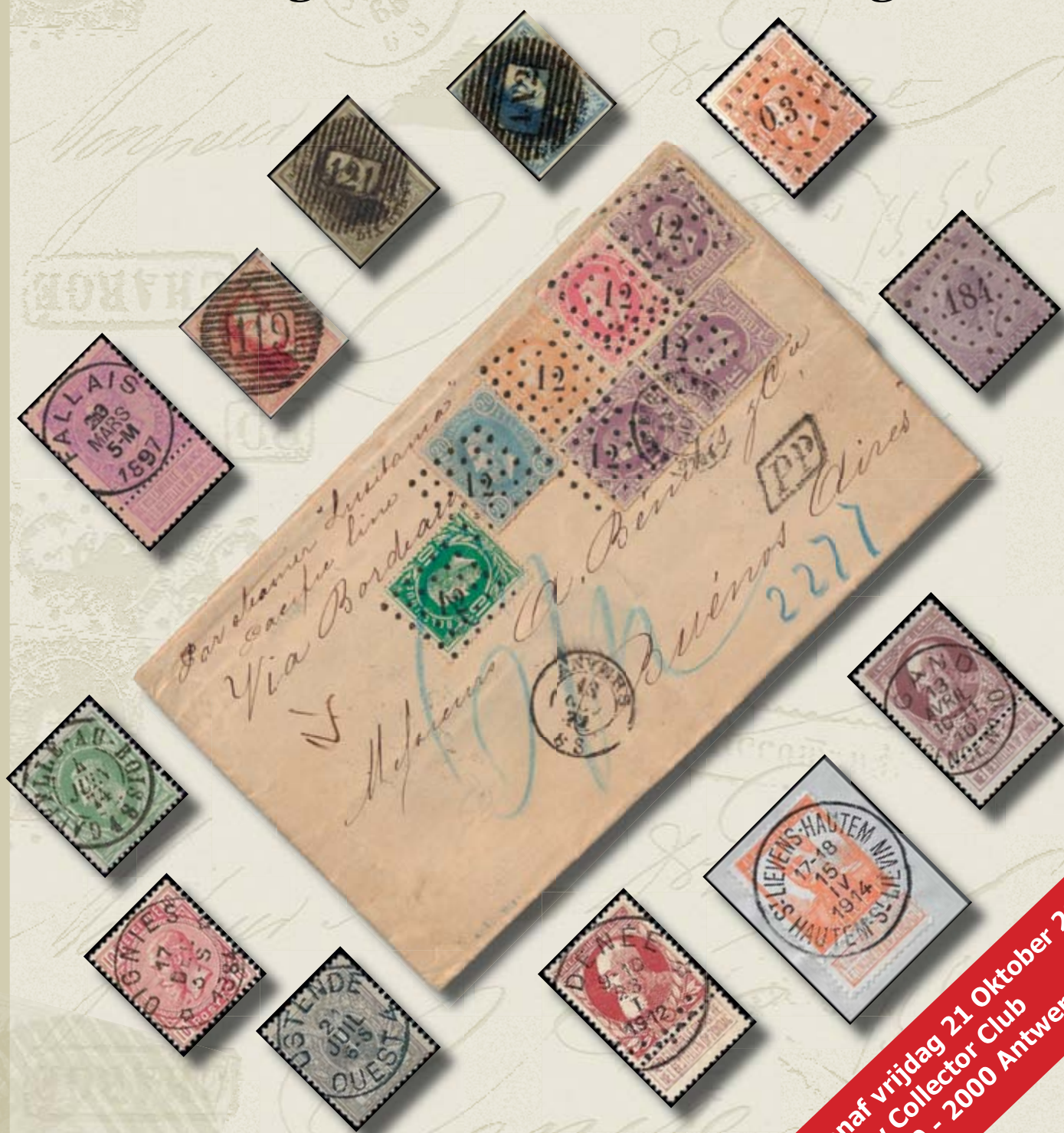
Bibliografie:

- Afbeeldingen en aanpassing tekst: Bart Van Oppens
- Space Almanac, Anthony R. Curtis
- Manned Spaceflight Log, Tim Furniss
- NASA Press Kits
- Cosmos Express Magazine, BFV Cosmos
- Verzameling G. Lauwers. ♣

Catalogus van Belgische Afstempelingen

1849 - 1914

Catalogue des Oblitérations Belges

Michel Emmers - Alexis van den Hove

C O B A

Verkrijgbaar vanaf vrijdag 21 Oktober 2016
via vzw Collector Club
Frankrijklei 120 - 2000 Antwerpen

De Jaarmap 2016 Een filatelistische terugblik

Op zoek naar een manier om uw liefde voor de filatelie door te geven? Dan is de Jaarmap een ideale introductie. Te weinig tijd gehad voor uw verzameling? Maak ze compleet met de Jaarmap 2016! Er zijn tal van redenen te bedenken om deze aantrekkelijke terugblik op het postzegeljaar 2016 in huis te halen of cadeau te doen.

De Jaarmap 2016 brengt alle speciale en permanente uitgaven van het gevarieerde filateliejaar 2016 samen in één overzichtelijke map. Op stevige klasseerkaarten vindt u de aparte postzegels netjes en aantrekkelijk gepresenteerd, aangevuld met alle postzegelblaadjes.

De Jaarmap 2016 is te koop op bpost.be/eshop